



WILLIAM SHAKESPEARE

ROMEO ȘI JULIETA



Respect pentru oameni și cărți

ESCALUS, principele Veronei
PARIS, un tânăr nobil, rudă a principelui
MONTAGUE } șefii celor două case învrăjbite
CAPULET }
DOAMNA MONTAGUE, soția lui Montague
DOAMNA CAPULET, soția lui Capulet
JULJETA, fiica lui Capulet
Doica Julietei
ROMEO, fiul lui Montague
MERCUTIO, rudă a principelui } prieteni ai lui Romeo
BENVOLIO, nepotul lui Montague }
TYBALT, nepotul doamnei Capulet
LORENZO } călugări franciscani
JOHN }
BALTAZAR, slujitorul lui Romeo
Un unchi al lui Capulet
SAMSON } slujitori ai lui Capulet
GREGORIO }
PETRE, slujitorul doicii Julietei
ABRAHAM, slujitor al lui Montague
Un spițer
Trei muzicanți
Pajul lui Mercutio; pajul lui Paris; un alt paj;
un ispravnic
Cetățeni din Verona; rude ale ambelor case;
oameni mascați, guarzi, paznici și însoțitori
Corul

*Acțiunea se petrece la Verona,
iar într-una din scenele actului V, la Mantua.*

ACTUL I

Prolog

(Intră toți.)

CORUL Aicea, în Verona-ncântătoare,

A două neamuri mândre veche ură

A izbucnit din nou, prin certuri care

Să curgă sânge mult de frați făcură.

Din cele două case-ndușmănite

Ies doi îndrăgostiți loviți de soartă

Și vrajba cu nenorociri cumplete

Sfârșește prin a tinerilor moarte.

Iubirea lor cu soartă-ngrozitoare,

Și ura ce nu poate-a fi-mpăcată

Decât cu moartea scumpelor odoare,

Pe scenă-n două ceasuri vi se-arată.

De-aveți răbdare s-ascultați acestea,

Ne-om strădui să-nfățișăm povestea.

Resurse literare, filme și cărți

Samson și Gregorio

SAMSON Pe legea mea, Gregorio, să nu le mai dăm voie să ne ia de sus.

GREGORIO Nu, firește, căci am rămânea pe jos.

SAMSON Vreau să spun că dacă ne-or mai lua la vale, să ne ținem la înălțime.

GREGORIO Da, numai bagă de seamă să nu ajungi la înălțimea furcilor.

SAMSON Eu, când mă scoate cineva din țâțâni, nu știu multe.

GREGORIU Și eu nu știu multe care să te scoată din țâțâni.

SAMSON O javră din casa Montague mă scoate din țâțâni.

GREGORIO A scoate din țâțâni se cheamă a urni din loc; dar viteazul stă locului. De aceea, pesemne, când tu ești scos din țâțâni, nimeni nu se mai poate ține de tine.

SAMSON O javră din casa Montague are să mă țină locului! Am să dau de zid pe toți bărbații și pe toate femeile din casa Montague.

GREGORIO Atunci ești un om slab, că numai cei slabi se dau pe lângă ziduri.

SAMSON Ai dreptate, și de aceea femeile, care sunt ca oalele de lut, se sparg lesne totdeauna când sunt lovite de zid. De aceea am să arunc peste zid pe bărbați și am să îndes în ziduri pe femei.

GREGORIO Cearta e între domnii noștri și între noi, slugile.

SAMSON Ce-mi pasă! Am să fiu neom și, după ce-oi da gata pe bărbați, mă leg de fete. Are să fie vai și amar de pielea lor.

GREGORIO De pielea fetelor?

SAMSON De pielea fetelor ori de fetia lor. Totuna-i!

GREGORIO Nu-i totuna pentru cine-o s-o pățească.

SAMSON O, au s-o pățească cu mine, n-ai tu grijă! Știi că sunt un om și jumătate!

GREGORIO Tot e bine că nu ești o jumătate de om! Scoate spanga, uite că vin doi de-ai lui Montague.

(Intră Abraham și Baltazar)

SAMSON Gata! Începe tu sfada, eu te apăr din dos.

GREGORIO Din dos? Vrei să dai dosul?

SAMSON Nu te teme de mine.

GREGORIO Nu zău, să mă tem eu de tine?

SAMSON Lasă atunci să fie legea cu noi, lasă-i pe ei să înceapă.

GREGORIO Am să strâmb din nas când or trece. Zică ce-or pofti.

SAMSON Ce-or îndrăzni, vrei să zici. Eu am să le dau cu tifla: dacă se prinde, ei se fac de râs.

ABRAHAM Nouă ne dai cu tifla, signore?

SAMSON *(la o parte, către Gregorio)* E de partea noastră dreptatea, dacă zic da?

GREGORIO *(la o parte, către Samson)* Nu!

SAMSON Nu, signore. Nu vă dau cu tifla, signore. Dar dau și eu așa, cu tifla, signore.

GREGORIO Cauți ceartă, signore?

ABRAHAM Ceartă, signore? Nu, signore!

SAMSON Dacă cumva cauți ceartă, sunt la dispoziția dumitale. Slujesc un stăpân tot așa de bun ca și al dumitale.

ABRAHAM Nu mai bun.

SAMSON Bine, signore. **RO**

Respect pentru oameni și cărți

(Intră Benvolio.)

GREGORIO Zi mai bun: uite că vine un văr al stăpânului nostru.

SAMSON Ba da, mai bun, .signore!

ABRAHAM Minți!

SAMSON Trageți spada, dacă vă dă mâna! Hai, Gregorio, nu-ți uita lovitura cea faimoasă!

(Se bat.)

BENVOLIO Nebunilor, vârâți spadele în teacă! Nu știți ce faceți!

(Intră Tybalt.)

TYBALT Ce, te iei la harță

Cu slugile? Aici, Benvolio!

Privește-ți moartea-n față!

BENVOLIO Eu fac parce.

Hai, pune-ți spada-n teacă, sau mai bine

M-ajută să-i despart.

TYBALT Nu ți-e rușine

Cu spada-n mână să vorbești de pace?

Urâsc cuvântul cum urâsc gheena.

Ca și pe toți Montaghi și pe tine!

Mișelule! Azi între noi se-alege!

(Se luptă)

UN CETĂȚEAN Săriți! Săriți! Goniți-i cu ciomege!

Jos Capulet! Jos Montague!

(Intră Capulet în halat de noapte și contesa Capulet.)

CAPULET Ce-i larma

Aceasta? Dați-mi spada mea cea lungă!

CONTESA CAPULET Nu, cârja! Cârja! Ce să faci cu spada?

(Intră Montague și contesa Montague.)

CAPULET Vreau spada mea! Nu vezi cum mă sfidează
Cu arma-n mână Montague bătrânul?

MONTAGUE Rușine, Capulet! Ești un mișel!

CONTESA MONTAGUE Nu! Nu vei face nici un pas spre el!

(Intră ducele Escalus cu suita.)

DUCELE Supuși rebeli! Dușmani ai păcii care

Mânjiți cu sânge de vecin oțelul!

Creștini sunteți? Nu, fiare ce vărsați

Izvorul purpur ce vă curge-n vine,

Spre-a stinge focul unei uri haine!

Jos armele! De-osânda cea mai cruntă

Se fac părtași toți cei ce legea-nfruntă.

Și luați aminte ce mâhnitul duce

Azi în auzul tuturor v-aduce:

De trei ori, Montague și Capulet

Iscarăți din senin gâlcevi civile,

De trei ori ați silit, în aste zile,

Pe Veronejii doritori de pace

Și-ncărunțiți în cinste, să-și dezbrace

Podoaba mândră ce frumos le șade

Și-n mâni să prindă vechile lor sulii

Mâncate de rugină, și pe uliți

Să lupte pentru ura ce vă roade!

De tulburați orașul înc-o dată,
Plătiți cu viața pacea tulburată.
Și-acum voi toți ceilalți plecați în pace.
Bătrâne Capulet, tu mă urmează,
Tu, Montague, veni-vei dup-amiază
La curtea noastră s-afli ce ne place
Să hotărâm în toată treaba asta.
Plecați, vă zic, de puneți preț pe viață!
(Pleacă toți, afară de Montague; contesa Montague și Benvolio.)

MONTAGUE Ne poate, spune: tu ai fost de față,
Cine-a început? Cum a venit năpasta?

BENVOLIO Când am sosit, se-ncăierase bine
Slujitorimea noastră cu a lor.

Eu sar cu spada-n mână să-i despart,
Atunci, apare-nvăpăiatul Tybalt,
El mă provoacă, învârtindu-și pala
Pe după cap, dar sfântică doar vântul,
Ce şuieră bătându-și joc de dânsul.
Pe când schimbăm noi lovituri și ghionturi,
S-adună gloata, crește-nvălmășeala,
Când iată, vine ducele.

CONTESA MONTAGUE Dar unde-i
Romeo? L-ai văzut? Ce bine-mi pare
Că el n-a fost...

BENVOLIO Contesă, azi la ceasul
Când nu ieșise încă sfântul soare
La geamul aurit al aurorii,
Spre câmp mă duse în neștire pasul...
Acolo, pe alei, sub sicomorii

Ce se întind spre-apus de oraș, văzui
Pe fiul vostru rătăcind, dar care
Văzându-mă, se adânci-n umbrare.
Înțelesei atunci dorința lui
De-a fi lăsat să meargă-ntr-ale sale,
Chiar eu findu-i de prisos –

Așa că fără bucurie
Fugii de cel care-mi fugea, din cale.
MONTAGUE Știm că sporește-n dimineți senine
Cu lacrimi roua și cu-adânci suspine,
Cu nori din suflet înmulțește norii;

Când însă de la patul aurorii
Voiosul soare trage la o parte
Perdelele se umbră, trist de moarte
Și palid mi se-ntoarce acas' feciorul
Și ocolind lumina trage storul,
Gonește-afară ziua cea frumoasă
Și-o noapte nouă-și face-ascuns în casă,
Cu-aceste gânduri soarta rea-l așteaptă,
De nu cumva un sfat bun îl îndreaptă.

BENVOLIO Dar pricina, o, nobil unchi, n-o știi?

MONTAGUE N-o știu și, vai, nici nu o pot ghici...

BENVOLIO Nu l-ai luat din scurt?

MONTAGUE Orice mijloace
S-au dovedit zadarnice. El tace
Neavând alt confident decât pe sine,
Și cât de tainic și discret, vezi bine,
E-așa de nepătruns, de-nchis în haina
Tăcerii-n care-și ține-ascunsă taina,
Și temător ca un boboc de floare
Ce-i ros de-un vierme negru, mai-nainte

De-a-și fi deschis petalele la soare...
L-am lecui cu același zel fierbinte
Ce-l punem să putem afla ce-l doare,
Dar...

(Se vede Romeo venind.)

BENVOLIO Uite-l pe Romeo, vine-ncoace.

Lăsați-mă cu el. Și nu-i dau pace

Pân' ce nu vi-l descos de-a fir-a-părul!

MONTAGUE O, drept răsplată pentru întârziere,

Dac-ai putea să afli adevărul!

Contesă, vino.

(Montague și contesa Montague se duc.)

BENVOLIO Bună ziua, vere!

ROMEO E-așa târziu?

BENVOLIO Doar nouă a bătut.

ROMEO Ce lungă-i ziua când ești abătut!

Cel ce-a plecat așa zorit de-aici

Nu era tata?

BENVOLIO El era. Ia spune,

De ce e ziua lui Romeo lungă?

ROMEO Dacă-i lipsește tocmai ce-o alungă!

BENVOLIO Iubești?

ROMEO S-a dus.

BENVOLIO Iubirea?

ROMEO Fericirea

De-a fi iubit...

BENVOLIO O, pentru ce amorul

E-atât de crud pe cât e de blajin?

ROMEO O, pentru ce legat de ochi, amorul

Își află ținta unde-l duce dorul,
Deși nu vede... Unde stăm la masă?
Dar stai! Ce luptă fu aci? Nu, lasă!

Am și aflat. Aici e multă ură,

Dar și amorul a-ntrecut măsura.

Ei bine, ură plină de amor!

Amor setos de ură! Tot născut

Dintr-o nimica toată la-nceput!

Deșertăciune grea, voioasă jale!

Haos diform de forme ideale!

Avânt de plumb! Lumină, fum! Foc, gheață!

Bolnav, dar teafăr! Somn de-a pururi treaz!

Ești și nu ești: acesta e amorul

Pe care eu-l urăsc, deși-i duc dorul!

Nu-ți vine-a râde?

BENVOLIO Mai curând aș plânge...

ROMEO De ce, o suflet bun?

BENVOLIO De tot ce-ndură

Romeo.

ROMEO Vezi, iubirea-i o tortură...

Căci suferința mea ce se răsfrânge

În dragostea ce mi-o arăți, sporită,

Mi-o faci prin ea și mai nesuferită...

Iubirea-i fum ce din suspine crește,

Aprinsă-i foc ce-n ochii dragi zbucnește,

Gustată, e izvorul de armonie

Ce-ngână-auzul; dar înăbușită,

E val clocotitor de mare-adâncă

De lacrimi... Ah, și ce mai este încă?

Sminteală înțeleaptă! Dulce fiere!

Mă duc, iubitul meu, la revedere!